

COMPOST

Veel werk vraagt thuiscomposteren niet: zo nu en dan het materiaal omzetten om het te beluchten, de rest doet de natuur. Als je je aan een paar eenvoudige regels houdt, kan er niets mis gaan. Vergeet de praatjes over stank, ratten of zurigheid. Die verhalen komen misschien wel van mensen die ooit eens wat afval op een hoop gooiden, maar nooit van mensen die een echte composthoop opzetten en echt weten waarover ze praten.

Start in het voorjaar, zomer of herfst.

Zet nooit een composthoop op of start nooit het vullen van een compostvat bij vriesweer, omdat het afbraakproces dan kan stilvallen.

Gebruik zoveel mogelijk vers materiaal.

Het keuken- en tuinafval wordt best zo vers mogelijk op de composthoop of in het compostvat aangevoerd. Vermeng het met het reeds aanwezige materiaal om uitdrogen te vermijden.

Voeg geen te grof materiaal toe.

Om de micro-organismen goed toe te laten, mag het afval niet te grof zijn. Daarom knip je de stengels van bv. bloemen of andere planten, en lange twijgjes beter in korte stukjes. Takken worden beter met een hakselaar verkleind.

Meng goed.

De micro-organismen (bacteriën, schimmels,...) en kleine beestjes (wormen...) die voor de afbraak zorgen, hebben voedsel, water en lucht nodig. Goed composteren betekent dan ook vooral goed mengen. Droog of stug afval (stro, kleine takjes,...) meng je best met water- en voedselrijk materiaal (gemaaid gras, keukenafval). Het droge afval zorgt dan voor de luchtcirculatie en het natte afval voor het water en voedsel. Zo kunnen de bacteriën en schimmels best hun gang gaan.

Let op voor grote hoeveelheden.

Voeg nooit te grote hoeveelheden van hetzelfde materiaal in één keer toe. Grote hoeveelheden gras of bladeren kun je gerust in je tuin uitstrooien tussen struiken en bomen. Deze vormen immers een ideale mulchlaag (deklaag), die de groei van onkruid tegenhoudt.

Hou je composthoop of compostvat in het oog.

Door het intens afbraakproces stijgt de temperatuur in de compost en gaan de afbraakorganismen nog sneller werken. Bij temperaturen boven de 50 °C kunnen deze

organismen zelfs onkruidzaden en ziektekiemen vernietigen. Door de stijging van de temperatuur verdamt ook al het overtollige vocht.

Belucht de compost.

Het proces van de compostering wordt sterk bevorderd door de compost te beluchten. Als je met een composthoop of een compostbak werkt, moet je de compost omzetten. Bij een composthoop doe je dat met een riek. Als je met compostbakken werkt, verplaats je de inhoud van de ene bak naar de andere. In een compostvat kun je met een beluchtingsstok werken.

Composteren is een versnelde vorm van het natuurlijke verteringsproces, waarbij het er in essentie op neerkomt de micro-organismen en wormen die voor de afbraak zorgen, goed te voeden en te verzorgen. Dit betekent: de organische afvalstoffen goed mengen en ervoor zorgen dat er voldoende vocht en lucht aanwezig is.

Maar composteren is ook een wonderlijk en leerrijk tuingebeuren dat je meer inzicht verschaft in de natuurlijke processen die rondom ons plaatsgrijpen.

Compost is een donker, zwart-bruin, kruimelachtig materiaal dat naar bosgrond ruikt. Het is een humusproduct dat levende organismen en gemineraliseerde plantenvoedende elementen bevat. Het water en nutriënten worden door de compost goed vastgehouden en langzaam en naar behoefte aan de plantwortels ter beschikking gesteld. Na het gebruik van de compost gaat de afbraak van het organische materiaal ook nog door in of op de bodem. Daarbij worden steeds meer voedingsstoffen vrijgegeven. Tegelijk wordt ook humus gevormd waardoor een goede kruimelige bodemstructuur ontstaat die water, warmte en voedingsstoffen vasthoudt.

COMPOST:

- Verrijkt de bodem met organisch materiaal en voedt het bodemleven.
- Doet een bodemstructuur ontstaan die water, warmte en voedingsstoffen vasthoudt.
- Maakt kleibodems lichter en zorgt ervoor dat zandgronden beter water vasthouden.
- Brengt de zuurtegraad van de bodem tot op optimale waarde.
- Buffert temperatuurverschillen tussen dag en nacht.
- Voorkomt erosie van de bodem door wind en water.
- Beschermt de planten tegen parasieten en ziekten.

Organische afval- of reststoffen zijn materialen van dierlijke of plantaardige afkomst. Onder natuurlijke omstandigheden komen ze op de bodem terecht en worden er verteerd door allerhande bodemorganismen. Alle organische afvalstoffen uit keuken en tuin zijn te verwerken in de composthoop. Materialen zoals mest en bladeren verteren doorgaans snel, houtige bloemstelen en dikke takken veel langzamer.

Maar opgepast ! De mens behandelt sommige organische materialen op zodanige wijze dat ze niet meer of veel moeilijker verteren of dat ze de compost belasten met schadelijke stoffen. Hout wordt bijvoorbeeld ingestreken met verf, papier wordt bedrukt met gekleurde inkt die zware metalen bevat. Behandeld hout en gekleurd papier komen dus niet in aanmerking voor verwerking in de composthoop. We zullen er ook steeds op letten alle niet verteerbare stoffen uit ons afval te weren. In de compost leiden ze tot verontreiniging.

Wel composteerbaar organisch materiaal

- aardappelschillen (indien bepoederd afspoelen)
- schillen van citrus- en andere vruchten
- groenteresten
- eierschalen
- doppen van noten
- theebladeren en -zakjes
- koffiedik en -filters
- papier van de keukenrol
- kleine hoeveelheden etensresten
- mest van kleine planteneters (vb.: cavia, konijn,...)
- snijbloemen en kamerplanten (zonder aarde)
- versnipperd snoeihout
- haagsnoeisels
- zagemeel en schaafrullen
- grasmaaisel
- bladeren
- onkruid
- resten uit groente- en siertuin

Niet composteerbaar

- timmerhout en grof ongesnipperd snoeihout
- beenderen en dierlijk afval (stank en ongedierte)
- wegwerpluiers
- aarde en zand
- saus
- vet
- olie
- stof uit de stofzuiger
- as van de open haard
- houtskool
- kunststof
- ijzer
- metaal en blik
- kattenbakvulling, ...